

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 2 kwietnia 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Pilny tryb prejudycjalny – Porozumienie EOG – Niedyskryminacja – Artykuł 36 – Swobodne świadczenie usług – Zakres stosowania – Umowa między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii dotycząca włączenia tych dwóch państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen – Umowa w sprawie procedury przekazywania osób pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią – Ekstradycja obywatela Islandii do państwa trzeciego – Ochrona obywateli państwa członkowskiego przed ekstradycją – Brak równoważnej ochrony obywateli innego państwa – Obywatel Islandii, któremu udzielono azylu na podstawie prawa krajowego, zanim uzyskał obywatelstwo islandzkie – Ograniczenie swobodnego przepływu – Uzasadnienie oparte na zapobieganiu bezkarności – Proporcjonalność – Weryfikacja gwarancji określonych w art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej

W sprawie C-897/19 PPU

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Vrhovni sud (sąd najwyższy, Chorwacja) postanowieniem z dnia 28 listopada 2019 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 5 grudnia 2019 r., w postępowaniu karnym przeciwko:

I.N.,

przy udziale:

Federacji Rosyjskiej,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, R. Silva de Lapuerta, wiceprezes, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Vilaras (sprawozdawca), M. Safjan, S. Rodin i I. Jarukaitis, prezesi izb, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, D. Šváby, K. Jürimäe i N. Piçarra, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Tanchev,

sekretarz: M. Longar, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 31 stycznia 2020 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu I.N., którego reprezentowali Đ. Perković i S. Večerina, odvjnetnici,
- w imieniu Federacji Rosyjskiej, którą reprezentowała S. Ljubičić, w charakterze pełnomocnika,

* Język postępowania: chorwacki.

- w imieniu rządu chorwackiego, który reprezentowała G. Vidović Mesarek, w charakterze pełnomocnika,
- w imieniu Irlandii, którą reprezentowała G. Hodge, w charakterze pełnomocnika, wspierana przez M. Gray, QC,
- w imieniu rządu greckiego, który reprezentowały S. Charitaki i A. Magrippi, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu islandzkiego, który reprezentowały J. Bjarnadóttir i H.S. Ingimundardóttir, w charakterze pełnomocników, wspierane przez T. Fuchsa, Rechtsanwalt,
- w imieniu rządu norweskiego, który reprezentowali P. Wennerås i K. Isaksen, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej, którą reprezentowali S. Grünheid, M. Wilderspin i M. Mataija, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Urzędu Nadzoru EFTA, który reprezentowali C. Zatschler, C. Howdle i I.Ó. Vilhjálmsson, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 27 lutego 2020 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 18 TFUE oraz umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2006, L 292, s. 2), zatwierdzonej w imieniu Unii przez art. 1 decyzji Rady 2014/835/UE z dnia 27 listopada 2014 r. w sprawie zawarcia Umowy między Unią Europejską a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii w sprawie procedury przekazywania osób między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią (Dz.U. 2014, L 343, s. 1), która weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r. (zwaną dalej „umową w sprawie procedury przekazywania”).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach wniosku o ekstradycję skierowanego przez władze rosyjskie do władz chorwackich w odniesieniu do I.N., obywatela rosyjskiego i islandzkiego, w związku z szeregiem przestępstw łapownictwa biernego.

Ramy prawne

Prawo Unii

Porozumienie EOG

- 3 W motywie drugim Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. (Dz.U. 1994, L 1, s. 3, zwanego dalej „porozumieniem EOG”) strony tego porozumienia potwierdziły „wysoki priorytet, jaki mają uprzywilejowane stosunki między [Unią Europejską], jej Państwami Członkowskimi a Państwami [Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA)]”, oparte na bliskości, trwałych wspólnych wartościach oraz tożsamości europejskiej”.

4 Zgodnie z art. 1 ust. 1 porozumienie EOG ma na celu wspieranie stałego i zrównoważonego wzmocnienia stosunków gospodarczych i handlowych między umawiającymi się stronami na równych warunkach konkurencji i w poszanowaniu tych samych norm w celu utworzenia jednolitego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG).

5 Artykuł 3 porozumienia EOG stanowi:

„Umawiające się strony podejmują wszelkie właściwe środki ogólne bądź szczególne w celu zapewnienia wykonania zobowiązań wynikających z niniejszego porozumienia.

Powstrzymują się one od podejmowania wszelkich środków, które mogłyby zagrozić urzeczywistnieniu celów niniejszego porozumienia.

Ponadto ułatwiają one współpracę w ramach niniejszego porozumienia”.

6 Artykuł 4 porozumienia EOG stanowi:

„W zakresie stosowania niniejszego porozumienia i bez uszczerbku dla zawartych w nim postanowień szczególnych, zakazana jest wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową”.

7 Zgodnie z art. 6 porozumienia EOG:

„Bez uszczerbku dla przyszłego rozwoju orzecznictwa postanowienia niniejszego porozumienia w zakresie, w jakim są one co do istoty tożsame z odpowiednimi normami Traktatu [FUE], Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali oraz aktami przyjętymi na podstawie tych dwóch traktatów, podlegają w zakresie ich wykonania i stosowania wykładni zgodnej z odpowiednimi orzeczeniami Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich wydanymi przed datą podpisania niniejszego porozumienia”.

8 Artykuł 36 porozumienia EOG stanowi:

„1. W ramach postanowień niniejszego porozumienia zakazane są ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług na terytorium umawiających się stron w odniesieniu do obywateli państw członkowskich [Unii] oraz państw [EFTA] mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim [Unii] lub w państwie EFTA innym niż państwo świadczeniobiorcy.

[...]”.

Umowa z dnia 18 maja 1999 r.

9 Artykuł 2 umowy zawartej przez Radę Unii Europejskiej, Republikę Islandii i Królestwo Norwegii, dotyczącej włączenia tych państw we wprowadzanie w życie, stosowanie i rozwój dorobku Schengen, z dnia 18 maja 1999 r. (Dz.U. 1999, L 176, s. 36, zwanej dalej „umową z dnia 18 maja 1999 r.”), stanowi:

„1. Postanowienia dorobku Schengen, wymienione w załączniku A do niniejszej Umowy, mające zastosowanie do państw członkowskich Unii Europejskiej, [...] które uczestniczą w ściślejszej współpracy ustalonej przez Protokół z Schengen, są wykonywane i stosowane przez [Republikę Islandii i Królestwo Norwegii].

2. Postanowienia aktów Wspólnoty Europejskiej wymienione w załączniku B do niniejszej Umowy, w zakresie, w jakim zastępują odpowiednie przepisy Konwencji podpisanej w Schengen dnia 19 czerwca 1990 r. wprowadzającej w życie Umowę w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, lub postanowienia przyjęte na mocy tej Konwencji, są wykonywane i stosowane przez [Republikę Islandii i Królestwo Norwegii].

3. Akty i środki podjęte przez Unię Europejską, zmieniające postanowienia określone w załącznikach A i B lub ustanowione na mocy tych postanowień, w stosunku do których procedury wymienione w niniejszej Umowie zostały zastosowane, są również, z zastrzeżeniem postanowień artykułu 8, wprowadzone w życie i stosowane przez [Republikę Islandii i Królestwo Norwegii].”

10 Artykuł 7 umowy z dnia 18 maja 1999 r. stanowi:

„Umawiające się Strony postanawiają, iż należy ustalić właściwe ustalenia w sprawie kryteriów i mechanizmów określających odpowiedzialność państwa za badanie wniosku o azyl wniesionego w którymkolwiek państwie członkowskim, Islandii lub Norwegii [...]”.

Umowa w sprawie procedury przekazywania

11 Preambuła umowy w sprawie procedury przekazywania stanowi:

„Unia Europejska

z jednej strony, oraz

Republika Islandii

i

Królestwo Norwegii,

z drugiej strony,

zwane dalej »Umawiającymi się Stronami«,

pragnąc poprawić współpracę sądową w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Islandią i Norwegią, bez uszczerbku dla przepisów chroniących swobodę jednostki,

zważywszy, że obecne stosunki między Umawiającymi się Stronami wymagają ścisłej współpracy w zwalczaniu przestępczości,

Wyrażając swoje wzajemne zaufanie do struktury i funkcjonowania ich systemów prawnych oraz do zdolności wszystkich Umawiających się Stron do zagwarantowania uczciwego procesu,

[...]”.

12 Artykuł 1 tej umowy stanowi:

„1. Umawiające się Strony zobowiązują się do usprawnienia, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy, przekazywania osób do celów ścigania lub wykonania wyroku pomiędzy państwami członkowskimi z jednej strony a Królestwem Norwegii i Republiką Islandii z drugiej strony, przez uwzględnienie, jako standardów minimalnych, warunków Konwencji z dnia 27 września 1996 r. dotyczącej ekstradycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

2. Umawiające się Strony zobowiązują się, zgodnie z postanowieniami niniejszej umowy, do zapewnienia, że system ekstradycji pomiędzy państwami członkowskimi z jednej strony a Królestwem Norwegii i Republiką Islandii z drugiej strony jest oparty na mechanizmie przekazywania osób na podstawie nakazu aresztowania zgodnie z warunkami niniejszej umowy.

3. Niniejsza umowa nie skutkuje zmianą obowiązku poszanowania praw podstawowych i podstawowych zasad prawa ustanowionych w Europejskiej Konwencji [o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r.] lub – w przypadku wykonywania nakazu przez organ sądowy państwa członkowskiego – zasad, o których mowa w art. 6 Traktatu [UE].

4. Żaden przepis niniejszej umowy nie powinien być interpretowany jako zakazujący odmowy przekazania osoby, wobec której został wydany nakaz aresztowania w rozumieniu niniejszej umowy, kiedy istnieją oparte o obiektywne przesłanki powody do uznania, że wymieniony nakaz aresztowania został wydany w celu ścigania lub ukarania osoby ze względu na jej płeć, rasę, religię, pochodzenie etniczne, przynależność państwową, język, poglądy polityczne lub orientację seksualną lub że jej sytuacja może doznać uszczerbku z któregokolwiek z tych powodów”.

Prawo chorwackie

- 13 Artykuł 9 Konstytucji Republiki Chorwacji (*Narodne novine*, nr 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001, 76/2010 i 5/2014) ma następujące brzmienie:

„[...]”

Obywatel Republiki Chorwacji nie może być wydalony z Republiki Chorwacji ani pozbawiony obywatelstwa, ani poddany ekstradycji do innego państwa, z wyjątkiem wykonania decyzji o ekstradycji lub przekazaniu, wydanej zgodnie z traktatem międzynarodowym lub dorobkiem prawnym Unii Europejskiej”.

- 14 Artykuł 1 Zakona o międzynarodowej prawnej pomocy u kaznenim stvarima (ustawy o międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych, *Narodne novine*, nr 178/2004, zwanej dalej „ZOMPO”) stanowi:

„(1) Niniejsza ustawa reguluje kwestię międzynarodowej pomocy prawnej w sprawach karnych (zwanej dalej »międzynarodową pomocą prawną«), o ile traktat międzynarodowy nie stanowi inaczej.

[...]”.

- 15 Zgodnie z art. 12 ZOMPO:

„(1) Właściwy organ krajowy może oddalić wniosek o udzielenie międzynarodowej pomocy prawnej, jeżeli:

1. wniosek dotyczy czynu uważanego za przestępstwo polityczne lub czynu związanego z takim przestępstwem,

2. wniosek dotyczy przestępstwa podatkowego,

3. uwzględnienie wniosku mogłoby doprowadzić do naruszenia suwerenności, bezpieczeństwa, porządku prawnego lub innych istotnych interesów Republiki Chorwacji,

4. można zasadnie przypuszczać, że osoba, przeciwko której złożono wniosek o ekstradycję, w przypadku ekstradycji byłaby ścigana lub ukarana z powodu swojej rasy, religii, narodowości, przynależności do określonej grupy społecznej lub poglądów politycznych, lub że jej sytuacja uległaby pogorszeniu z któregokolwiek z tych powodów,

5. wniosek dotyczy przestępstwa mniejszej wagi.

[...]”.

16 Artykuł 55 ZOMPO stanowi:

„(1) W przypadku gdy sąd właściwy uzna, że ustawowe przesłanki ekstradycji nie zostały spełnione, wydaje postanowienie o oddaleniu wniosku o ekstradycję i niezwłocznie przekazuje je do Vrhovni sud (sądu najwyższego) Republiki Chorwacji, który po wysłuchaniu właściwego prokuratora utrzymuje w mocy, uchyla lub zmienia to postanowienie.

(2) Prawomocne postanowienie o oddaleniu wniosku o ekstradycję jest przekazywane do Ministerstwa Sprawiedliwości, które powiadamia o tym państwo, które wystąpiło z wnioskiem”.

17 Zgodnie z art. 56 ZOMPO:

„(1) W przypadku gdy izba sądu właściwego uzna, że ustawowe przesłanki ekstradycji zostały spełnione, orzeka o tym postanowieniem.

(2) Od takiego postanowienia przysługuje odwołanie w terminie 3 dni. Odwołanie rozpoznaje Vrhovni sud (sąd najwyższy) Republiki Chorwacji”.

Postępowanie główne i pytania prejudycjalne

18 W dniu 20 maja 2015 r. biuro Interpolu w Moskwie (Rosja) wydało międzynarodowy list gończy za I.N., który był wówczas wyłącznie obywatelem rosyjskim, w celu jego zatrzymania, w kontekście postępowania karnego wszczętego przeciwko niemu w związku z zarzutem łapownictwa biernego.

19 W dniu 30 czerwca 2019 r. I.N. stawił się jako pasażer autobusu posiadający islandzki dokument podróży dla uchodźców na przejściu granicznym między Słowenią a Chorwacją podczas próby wjazdu na terytorium tego ostatniego państwa. Został zatrzymany na podstawie międzynarodowego listu gończego wspomnianego w poprzednim punkcie. Jego zatrzymanie zapoczątkowało procedurę decyzyjną w sprawie jego ewentualnej ekstradycji do Rosji, wszczętą na podstawie ZOMPO.

20 W dniu 1 lipca 2019 r. I.N. został przesłuchany przez sędziego śledczego Županijski sud u Zagrebu (sądu rejonowego w Zagrzebiu, Chorwacja). Oświadczył, że sprzeciwia się ekstradycji do Rosji, a ponadto wskazał, że posiada zarówno obywatelstwo rosyjskie, jak i islandzkie. Ambasada islandzka przekazała Županijski sud u Zagrebu (sądowi rejonowemu w Zagrzebiu) za pośrednictwem ministerstwa spraw zagranicznych i europejskich Republiki Chorwacji notę, w której potwierdziła, że od dnia 19 czerwca 2019 r. I.N. jest obywatelem islandzkim i posiada status stałego rezydenta w Islandii. We wspomnianej nodzie wskazano również, że rząd islandzki chciałby zapewnienia cudzoziemcowi I.N. jak najszybszego bezpiecznego przejazdu (safe passage) do Islandii.

21 W dniu 6 sierpnia 2019 r. do Županijski sud u Zagrebu (sądu okręgowego w Zagrzebiu) wpłynął wniosek od prokuratury generalnej Federacji Rosyjskiej o ekstradycję I.N. do tego państwa trzeciego, zgodnie z postanowieniami Europejskiej konwencji o ekstradycji, podpisanej w Paryżu w dniu 13 grudnia 1957 r. (zwanej dalej „Europejską konwencją o ekstradycji”) w związku z postępowaniem karnym wszczętym wobec niego na tle popełnienia szeregu przestępstw łapownictwa biernego. We

wniosku wskazano, że prokuratura generalna Federacji Rosyjskiej zapewnia, iż celem wniosku o ekstradycję nie jest ściganie I.N. ze względów politycznych, ze względu na rasę, religię, obywatelstwo czy poglądy, że I.N. będzie miał do dyspozycji wszystkie możliwości skorzystania z obrony, w tym z pomocy adwokata, oraz że nie będzie poddawany torturom, okrutnemu lub niehumanitarnemu traktowaniu, a także karaniu naruszającemu godność ludzką.

- 22 Postanowieniem z dnia 5 września 2019 r. Županijski sud u Zagrebu (sąd okręgowy w Zagrzebiu) orzekł, że przewidziane w ZOMPO ustawowe przesłanki ekstradycji I.N. na potrzeby owego ścigania zostały spełnione.
- 23 W dniu 30 września 2019 r. I.N. wniósł odwołanie od tego postanowienia do sądu odsyłającego. Podniósł on, że istnieje konkretne, poważne i racjonalnie przewidywalne ryzyko, że w przypadku ekstradycji do Federacji Rosyjskiej zostanie poddany torturom oraz niehumanitarnemu i poniżającemu traktowaniu. Podkreślił ponadto, że status uchodźcy przyznano mu w Islandii właśnie ze względu na konkretne postępowanie w Rosji, oraz że postanowieniem z dnia 5 września 2019 r. Županijski sud u Zagrebu (sąd okręgowy w Zagrzebiu) faktycznie odebrał mu ochronę międzynarodową przyznaną w Islandii. Stwierdził również, że posiada obywatelstwo islandzkie, i zarzucił Županijski sud u Zagrebu (sądowi okręgowemu w Zagrzebiu) naruszenie wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630).
- 24 Sąd odsyłający wskazuje, że zgodnie ze swoim utrwalonym orzecznictwem zbada, czy w przypadku ekstradycji istnieje rzeczywiste ryzyko, że I.N. zostanie poddany torturom lub niehumanitarnemu traktowaniu. Jednakże przed rozstrzygnięciem wniosku o ekstradycję sąd odsyłający pragnie ustalić, czy powinien o nim poinformować Republikę Islandii, której I.N. jest obywatelem, tak aby państwo to mogło zwrócić się o przekazanie mu swojego obywatela, by przeprowadzić postępowanie w celu zapobieżenia ryzyku bezkarności.
- 25 W tym względzie sąd odsyłający, po pierwsze, wyjaśnia, że Republika Chorwacji nie dokonuje ekstradycji własnych obywateli do Rosji i nie zawarła z tym państwem umowy dwustronnej, która nakładałaby na nią taki obowiązek.
- 26 Po drugie, po przypomnieniu wniosków płynących z wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), sąd odsyłający wskazuje, że chociaż w odróżnieniu od osoby, której dotyczy ten wyrok, I.N. nie jest obywatelem Unii, to jednak jest on obywatelem Republiki Islandii, z którą Unia jest związana w szczególny sposób.
- 27 W tym względzie sąd odsyłający przypomina, po pierwsze, że zgodnie z art. 2 Protokołu nr 19 w sprawie dorobku Schengen włączonego w ramy Unii Europejskiej (Dz.U. 2010, C 83, s. 290), załączonego do traktatu z Lizbony, dorobek Schengen stosuje się do państw członkowskich wymienionych w art. 1 tego protokołu, a po drugie, na mocy art. 6 tego protokołu Rada zawarła z Republiką Islandii i Królestwem Norwegii umowę z dnia 18 maja 1999 r., na mocy której oba te państwa trzecie wprowadzają w życie przepisy tego dorobku. I.N. skorzystał zaś z przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się w obrębie państw członkowskich strefy Schengen i został zatrzymany przy okazji wjazdu na terytorium Republiki Chorwacji z innego państwa członkowskiego, w tym przypadku z Republiki Słowenii.
- 28 Dla sprawy rozpatrywanej w postępowaniu głównym istotne znaczenie ma również umowa w sprawie procedury przekazywania, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r.
- 29 W świetle wszystkich tych okoliczności sąd odsyłający ma wątpliwości, czy art. 18 TFUE należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie takie jak Republika Chorwacji, które decyduje o ekstradycji do państwa trzeciego obywatela państwa niebędącego członkiem Unii, ale należącego do strefy Schengen, jest zobowiązane przed podjęciem decyzji w sprawie ekstradycji poinformować to państwo o wniosku o ekstradycję, a w sytuacji gdy to państwo zwróci się o przekazanie mu tego

obywatela w celu przeprowadzenia postępowania, z powodu którego złożono wniosek o ekstradycję, jest zobowiązane do przekazania tego obywatela, zgodnie z umową w sprawie procedury przekazywania.

30 W tych okolicznościach Vrhovni sud (sąd najwyższy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 18 TFUE należy interpretować w ten sposób, że państwo członkowskie Unii Europejskiej, które decyduje o ekstradycji do państwa trzeciego obywatela państwa niebędącego członkiem Unii [...], ale należącego do strefy Schengen, zobowiązane jest poinformować o wniosku o ekstradycję państwo należące do strefy Schengen, którego obywatelem jest dana osoba?

2) W przypadku, gdy odpowiedź na powyższe pytanie będzie twierdząca, a państwo należące do strefy Schengen zwróciło się o przekazanie danej osoby w celu przeprowadzenia postępowania, z powodu którego złożono wniosek o ekstradycję, czy należy tę osobę przekazać temu państwu zgodnie z umową w sprawie procedury przekazywania?”.

W przedmiocie trybu pilnego

31 Sąd odsyłający zwrócił się do Trybunału z wnioskiem o zastosowanie pilnego trybu prejudycjalnego, przewidzianego w art. 107 regulaminu postępowania przed Trybunałem.

32 W uzasadnieniu tego wniosku powołał się w szczególności na okoliczność, że I.N. przebywa w areszcie ekstradycyjnym, w związku z czym jest obecnie pozbawiony wolności.

33 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że niniejsze odesłanie prejudycjalne dotyczy w szczególności wykładni umowy w sprawie procedury przekazywania. Decyzja, na mocy której owa umowa została zatwierdzona w imieniu Unii, została przyjęta na podstawie art. 82 ust. 1 lit. d) TFUE w związku z art. 218 ust. 6 lit. a) TFUE. Umowa ta wchodzi zatem w zakres dziedzin objętych częścią trzecią traktatu FUE, w jej tytule V, dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości. Niniejsze odesłanie prejudycjalne może w konsekwencji podlegać rozpoznaniu w pilnym trybie prejudycjalnym.

34 W drugiej kolejności zgodnie z orzecznictwem Trybunału należy wziąć pod uwagę okoliczność, że osoba, której dotyczy postępowanie główne, jest obecnie pozbawiona wolności, a jej pozostanie w areszcie zależy od rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym [zob. podobnie wyrok z dnia 27 maja 2019 r., OG i PI (Prokratury w Lubece i w Zwickau), C-508/18 i C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo]. Zgodnie bowiem z wyjaśnieniami przedstawionymi przez sąd odsyłający zastosowany wobec I.N. areszt ekstradycyjny został zarządzony w kontekście wszczętego wobec niego postępowania ekstradycyjnego.

35 W tych okolicznościach w dniu 16 grudnia 2019 r., na wniosek sędziego sprawozdawcy i po wysłuchaniu rzecznika generalnego, czwarta izba Trybunału postanowiła uwzględnić wniosek sądu odsyłającego o rozpoznanie odesłania prejudycjalnego w trybie pilnym.

36 Ponadto izba ta postanowiła przekazać sprawę do Trybunału w celu przydzielenia jej wielkiej izbie.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

37 Na wstępie należy przypomnieć, że w pkt 50 wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, UE:C:2016:630) Trybunał orzekł, że art. 18 TFUE i 21 TFUE należy interpretować w ten sposób, że gdy do państwa członkowskiego, do którego przemieścił się będący obywatelem innego

państwa członkowskiego obywatel Unii, wniosek o ekstradycję skierowało państwo trzecie, z którym to pierwsze państwo członkowskie zawarło umowę o ekstradycji, to pierwsze państwo członkowskie powinno powiadomić państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba i w stosownym wypadku na żądanie tego ostatniego państwa członkowskiego przekazać mu tego obywatela zgodnie z przepisami decyzji ramowej Rady 2002/584/WSiSW z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między państwami członkowskimi (Dz.U. 2002, L 190, s. 1) zmienionej decyzją ramową Rady 2009/299/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. (Dz.U. 2009, L 81, s. 24) (zwanej dalej „decyzją ramową”), pod warunkiem że to ostatnie państwo członkowskie jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.

- 38 Trybunał wyjaśnił w tym względzie w pkt 54 wyroku z dnia 10 kwietnia 2018 r., Pisciotti (C-191/16, EU:C:2018:222), że aby zapewnić realizację celu polegającego na zapobieganiu ryzyku bezkarności danej osoby związanej z czynami zarzucanymi jej we wniosku o ekstradycję, wydany ewentualnie przez państwo członkowskie inne niż wezwane państwo członkowskie europejski nakaz aresztowania powinien przynajmniej dotyczyć tych samych czynów.
- 39 Sąd odsyłający zastanawia się, czy w zawisłym przed nim sporze należy przyjąć wykładnię przyjętą przez Trybunał w wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), nie tylko w odniesieniu do obywateli Unii, lecz również wobec obywateli islandzkich.
- 40 W tym względzie należy przypomnieć, że zakazując „wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową”, art. 18 TFUE wymaga równego traktowania osób znajdujących się w sytuacji objętej zakresem stosowania traktatów (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 29 i przytoczone tam orzecznictwo). Tymczasem, jak już wyjaśnił Trybunał, postanowienie to nie ma zastosowania w przypadku ewentualnej różnicy w traktowaniu obywateli państw członkowskich i obywateli państw trzecich [zob. podobnie wyrok z dnia 4 czerwca 2009 r., Vatsouras i Koupantantze, C-22/08 i C-23/08, EU:C:2009:344, pkt 52; a także opinia 1/17 (Umowa CETA UE–Kanada) z dnia 30 kwietnia 2019 r., EU:C:2019:341, pkt 169].
- 41 Co się tyczy art. 21 TFUE, należy przypomnieć, że artykuł ten przewiduje w ust. 1 prawo każdego obywatela Unii do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium państw członkowskich i ma zastosowanie, jak wynika z art. 20 ust. 1 TFUE, do każdej osoby mającej przynależność państwa członkowskiego, w związku z czym nie ma on zastosowania do obywatela państwa trzeciego.
- 42 Także decyzja ramowa 2002/584, na której Trybunał również oparł się swoje wywody przypomniane w pkt 37 niniejszego wyroku, ma zastosowanie wyłącznie do państw członkowskich, a nie do państw trzecich.
- 43 Należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału w ramach ustanowionej w art. 267 TFUE procedury współpracy między sądami krajowymi a Trybunałem do tego ostatniego należy udzielenie sądowi krajowemu użytecznej odpowiedzi, która umożliwi mu rozstrzygnięcie zawisłego przed nim sporu. Mając to na uwadze, Trybunał powinien w razie potrzeby przeformułować przedłożone mu pytania. Zadaniem Trybunału jest bowiem dokonanie wykładni wszystkich przepisów prawa Unii, jakie są niezbędne sądom krajowym do rozstrzygnięcia zawisłych przed nimi sporów, nawet jeżeli przepisy te nie są wyraźnie wskazane w pytaniach zadanych Trybunałowi (wyrok z dnia 8 maja 2019 r., PI, C-230/18, EU:C:2019:383, pkt 42 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 44 Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że Republika Islandii utrzymuje z Unią uprzywilejowane stosunki wykraczające poza ramy współpracy gospodarczej i handlowej. Państwo to nie tylko wprowadza bowiem w życie i stosuje dorobek Schengen, jak zauważył sąd odsyłający, ale jest też stroną porozumienia EOG, uczestniczy we wspólnym europejskim systemie azylowym i zawarło z Unią umowę w sprawie procedury przekazywania. W celu udzielenia sądowi

odsyłającemu użytecznej odpowiedzi należy zatem, oprócz wskazanych przez niego norm prawa Unii, uwzględnić również porozumienie EOG, którego stronami są, w szczególności, zarówno Unia, jak i Republika Islandii.

- 45 Należy zatem stwierdzić, że poprzez swoje pytania sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy prawo Unii, a w szczególności porozumienie EOG, interpretowane w świetle wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 50), należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, w której do państwa członkowskiego, do którego przemieścił się obywatel państwa EFTA, będącego stroną porozumienia EOG, z którym Unia zawarła umowę o przekazywaniu osób, państwo trzecie skierowało wnioski o ekstradycję na podstawie Europejskiej konwencji o ekstradycji, to pierwsze państwo powinno poinformować państwo EFTA o tym wniosku i w stosownym wypadku na żądanie tego ostatniego państwa przekazać mu owego obywatela zgodnie z postanowieniami umowy o przekazywaniu osób, pod warunkiem że to ostatnie państwo członkowskie jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium
- 46 Ponadto z akt sprawy przedstawionych Trybunałowi wynika, że – z zastrzeżeniem weryfikacji tej okoliczności przez sąd odsyłający – przed nabyciem obywatelstwa islandzkiego I.N. uzyskał azyl na podstawie prawa islandzkiego właśnie z powodu wszczęcia przeciwko niemu w Rosji postępowania karnego, w kontekście którego Federacja Rosyjska zwróciła się do chorwackich władz o jego ekstradycję. Taka okoliczność nie występowała w sprawie zakończonej wyrokiem z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630).
- 47 W tym kontekście, z zastrzeżeniem wyniku oceny możliwości zastosowania prawa Unii w sporze rozpatrywanym w postępowaniu głównym, należy uznać, że użyteczna dla sądu odsyłającego odpowiedź wymaga również sprecyzowania zakresu ochrony przewidzianej w art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), zgodnie z którym nikt nie może być usunięty z terytorium państwa, wydany lub wydany w drodze ekstradycji do państwa, w którym istnieje poważne ryzyko, iż może być poddany karze śmierci, torturom lub innemu nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu.

W przedmiocie możliwości zastosowania prawa Unii w sporze rozpatrywanym w postępowaniu głównym

- 48 Należy przypomnieć, że wobec braku umowy międzynarodowej między Unią a danym państwem trzecim, w niniejszym przypadku Federacją Rosyjską, w dziedzinie ekstradycji, państwa członkowskie zachowują kompetencje do ustanawiania przepisów dotyczących ekstradycji. Jednakże, jak wynika z orzecznictwa Trybunału, owe państwa członkowskie są zobowiązane do wykonywania tej kompetencji z poszanowaniem prawa Unii (zob. podobnie wyrok z dnia 13 listopada 2018 r., Raugėvicius, C-247/17, EU:C:2018:898, pkt 45).
- 49 Ponieważ umowa międzynarodowa zawarta przez Unię stanowi integralną część jej prawa [zob. w szczególności wyrok z dnia 30 kwietnia 1974 r., Haegeman, 181/73, EU:C:1974:41, pkt 5, 6; a także opinia 1/17 (Umowa CETA UE–Kanada) z dnia 30 kwietnia 2019 r., EU:C:2019:341, pkt 117], sytuacje objęte zakresem stosowania takiej umowy, na przykład porozumienia EOG, stanowią co do zasady sytuacje regulowane przez prawo Unii [zob. podobnie opinia 1/17 (Umowa CETA UE–Kanada) z dnia 30 kwietnia 2019 r., EU:C:2019:341, pkt 171].
- 50 W tym względzie porozumienie EOG potwierdza, jak wynika z jego motywu drugiego, uprzywilejowane stosunki łączące Unię, jej państwa członkowskie i państwa EFTA, które są oparte na bliskości, trwałych wspólnych wartościach oraz tożsamości europejskiej. To właśnie w świetle tych uprzywilejowanych stosunków należy interpretować jeden z podstawowych celów porozumienia EOG, jakim jest jak najpełniejsza realizacja swobody przepływu towarów, osób, usług i kapitału w całym EOG, tak aby

budowany na terytorium Unii rynek wewnętrzny obejmował również państwa członkowskie EFTA. W związku z tym liczne postanowienia tego porozumienia zmierzają do zagwarantowania jego wykładni w sposób możliwie jednolity w całym EOG. Do Trybunału należy w tym zakresie czuwanie nad tym, aby zasady porozumienia EOG, zasadniczo identyczne z zasadami traktatu FUE, były interpretowane w sposób jednolity w państwach członkowskich (wyroki: z dnia 23 września 2003 r., *Ospelt i Schlössle Weissenberg*, C-452/01, EU:C:2003:493, pkt 29; z dnia 28 października 2010 r., *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, pkt 20; a także z dnia 19 lipca 2012 r., *A*, C-48/11, EU:C:2012:485, pkt 15).

- 51 W niniejszej sprawie I.N. podniósł w swoich uwagach na piśmie, że wjechał na terytorium Republiki Chorwacji w celu spędzenia tam letnich wakacji, co rząd islandzki potwierdził na rozprawie.
- 52 Trybunał orzekł już zaś, że swoboda świadczenia usług w rozumieniu art. 56 TFUE obejmuje możliwość udania się przez usługobiorców do innego państwa członkowskiego w celu skorzystania tam z usługi bez napotykania ograniczeń, przy czym turystów należy uważać za usługobiorców korzystających z tej swobody (wyrok z dnia 2 lutego 1989 r., *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47, pkt 15 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 53 Wspomniana wykładnia jest aktualna w odniesieniu do swobody świadczenia usług zagwarantowanej w art. 36 porozumienia EOG (zob. analogicznie wyroki: z dnia 23 września 2003 r., *Ospelt i Schlössle Weissenberg*, C-452/01, EU:C:2003:493, pkt 29; a także z dnia 28 października 2010 r., *Établissements Rimbaud*, C-72/09, EU:C:2010:645, pkt 20).
- 54 Z powyższego wynika, że sytuacja obywatela islandzkiego, takiego jak I.N., który stawił się na przejściu granicznym państwa członkowskiego w celu wjazdu na jego terytorium i skorzystania tam z usług, wchodzi w zakres stosowania porozumienia EOG, a w konsekwencji prawa Unii (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 września 2016 r., *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 30, 31 i przytoczone tam orzecznictwo). W sporze rozpatrywanym w postępowaniu głównym Chorwacja ma zatem obowiązek wykonywania swojej jurysdykcji w dziedzinie ekstradycji do państw trzecich w sposób zgodny z porozumieniem EOG, w szczególności z jego art. 36 gwarantującym swobodne świadczenie usług.

W przedmiocie ograniczenia w swobodnym świadczeniu usług i jego ewentualnego uzasadnienia

- 55 Artykuł 4 porozumienia EOG, zgodnie z którym zakazana jest „wszelka dyskryminacja ze względu na przynależność państwową”, wymaga równego traktowania osób znajdujących się w sytuacji regulowanej tym porozumieniem. Ustanowiona w tym postanowieniu zasada niedyskryminacji wywołuje skutki „w zakresie stosowania” tego porozumienia, „bez uszczerbku dla zawartych w nim postanowień szczególnych”. Poprzez to ostatnie wyrażenie art. 4 porozumienia EOG odsyła w szczególności do innych postanowień tego porozumienia, które konkretyzują ustanowioną w nim ogólną zasadę w poszczególnych obszarach. Jest tak między innymi w przypadku postanowień dotyczących swobody świadczenia usług (zob. analogicznie wyrok z dnia 2 lutego 1989 r., *Cowan*, 186/87, EU:C:1989:47, pkt 10, 14).
- 56 Tymczasem krajowe przepisy dotyczące ekstradycji takie jak przepisy rozpatrywane w postępowaniu głównym wywołują efekt w postaci nierównego traktowania osób w zależności od tego, czy dana osoba jest obywatelem krajowym, czy też obywatelem państwa EFTA będącego stroną porozumienia EOG, w zakresie, w jakim skutkują one nieprzyznaniem obywatelom tych ostatnich państw, w tym przypadku obywatelowi islandzkiemu I.N., ochrony przed ekstradycją, z której korzystają obywatele krajowi (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 września 2016 r., *Petruhhin*, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 32).

- 57 W konsekwencji takie przepisy mogą naruszać, w szczególności, swobodę ustanowioną w art. 36 porozumienia EOG. Z powyższego wynika, że w sytuacji takiej jak rozpatrywana w postępowaniu głównym nierówne traktowanie polegające na zezwoleniu na ekstradycję obywatela państwa EFTA będącego stroną porozumienia o EOG, takiego jak I.N., skutkuje ograniczeniem tej swobody (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 32, 33).
- 58 Należy dodać, że nie tylko okoliczność, iż zainteresowana osoba jest obywatelem państwa EFTA będącego stroną porozumienia EOG, ale także fakt, że państwo to wdraża i stosuje dorobek Schengen, powodują, iż sytuacja tej osoby jest obiektywnie porównywalna z sytuacją obywatela Unii, któremu zgodnie z art. 3 ust. 2 TUE Unia gwarantuje przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której ramach zapewniony jest swobodny przepływ osób.
- 59 Ograniczenie takie jak to, o którym mowa w pkt 57 niniejszego wyroku, może być uzasadnione jedynie wtedy, gdy jest oparte na obiektywnych względach i proporcjonalne do słusznego celu realizowanego przez prawo krajowe (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 60 Jak orzekł już Trybunał, cel w postaci zapobiegania ryzyku bezkarności osób, które popełniły przestępstwo, przedstawiony we wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jako uzasadnienie, należy uznać za zgodny z prawem. Jednakże przepisy ograniczające swobodę ustanowioną w art. 36 porozumienia EOG mogą być uzasadnione obiektywnymi względami jedynie wtedy, gdy są odpowiednie do ochrony interesów, jakie przepisy te mają zapewnić, i gdy cele te nie mogą być osiągnięte za pomocą mniej restrykcyjnych środków (zob. analogicznie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 37, 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 61 W wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 39), Trybunał przypomniał, że ekstradycja jest procedurą zmierzającą do zwalczania bezkarności osoby przebywającej na terytorium innym niż terytorium, na którym popełniła zarzucane jej przestępstwo, umożliwiającą tym samym zapobieganie temu, aby osoby, które popełniły przestępstwa na terytorium danego państwa i opuściły to terytorium, były bezkarne. O ile bowiem zakaz ekstradycji własnych obywateli jest ogólnie kompensowany możliwością prowadzenia przez państwo członkowskie, do którego skierowano wniosek o ekstradycję, postępowania karnego przeciwko własnym obywatelom w odniesieniu do ciężkich przestępstw popełnionych poza jego terytorium, o tyle co do zasady to państwo członkowskie nie ma jurysdykcji, aby orzekać w odniesieniu do takich czynów, gdy ani sprawca, ani pokrzywdzony domniemanym przestępstwem nie są obywatelami wspomnianego państwa członkowskiego.
- 62 Trybunał wywnioskował z tego w pkt 40 wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630), że przepisy krajowe takie jak rozpatrywane w sprawie, w której wydano tamten wyrok, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o ekstradycję dla celów prowadzenia postępowania karnego i wyrokowania w państwie trzecim, w którym przestępstwo miało być popełnione, wydają się być właściwe dla osiągnięcia zamierzonego celu polegającego na zwalczaniu bezkarności.
- 63 Jednakże w zakresie, w jakim, jak stwierdzono w pkt 54 niniejszego wyroku, sytuacja obywatela islandzkiego, który stawił się na granicy państwa członkowskiego w celu wjazdu na jego terytorium i skorzystania tam z usług, należy do zakresu prawa Unii, postanowienia art. 19 ust. 2 karty mają zastosowanie do wniosku państwa trzeciego w tym względzie (wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 52, 53).
- 64 W konsekwencji, jeżeli w takiej sytuacji zainteresowany obywatel islandzki powołuje się na poważne ryzyko, że w przypadku ekstradycji doświadczy nieludzkiego lub poniżającego traktowania, wezwane państwo członkowskie powinno przed ewentualną ekstradycją zbadać, czy owa ekstradycja nie naruszy praw określonych w art. 19 ust. 2 karty (wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 60).

- 65 W tym celu to państwo członkowskie, zgodnie z art. 4 karty, który zakazuje niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, nie może ograniczyć się do uwzględnienia samych oświadczeń wnioskującego państwa trzeciego lub akceptacji przez to państwo umów międzynarodowych gwarantujących, co do zasady, poszanowanie praw podstawowych. Właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego, taki jak sąd odsyłający, powinien w ramach tego badania oprzeć się na obiektywnych, wiarygodnych, dokładnych i należyście zaktualizowanych danych, przy czym dane te mogą wynikać, w szczególności, z międzynarodowych orzeczeń sądowych, takich jak wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, z orzeczeń sądowych wnioskującego państwa trzeciego, a także z decyzji, sprawozdań i innych dokumentów sporządzanych przez organy Rady Europy lub pochodzących z systemu Organizacji Narodów Zjednoczonych (wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 55–59 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 66 W szczególności okoliczność, że Republika Islandii przyznała zainteresowanej osobie azyl ze względu na ryzyko, iż w państwie pochodzenia mogłaby doświadczyć niehumanitarnego lub poniżającego traktowania, stanowi szczególnie poważną okoliczność, którą właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego powinien wziąć pod uwagę przy badaniu, o którym mowa w pkt 64 niniejszego wyroku.
- 67 Okoliczność ta ma w kontekście tego badania tym większe znaczenie, że w przedmiotowej sprawie I.N. uzyskał azyl właśnie ze względu na postępowanie karne prowadzone przeciwko niemu w państwie pochodzenia, w ramach którego to postępowania rzeczne państwo wydało wnioski o jego ekstradycję.
- 68 W braku szczególnych okoliczności, w tym zwłaszcza istotnej zmiany sytuacji we wnioskującym państwie trzecim, lub poważnych i wiarygodnych dowodów wykazujących, że osoba, o której ekstradycję wystąpiono, otrzymała azyl zatajając fakt, iż wobec niej w państwie pochodzenia toczyło się postępowanie karne, istnienie decyzji władz islandzkich o przyznaniu tej osobie azylu powinno zatem skłonić właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego, taki jak sąd odsyłający, do odmowy ekstradycji na podstawie art. 19 ust. 2 karty.
- 69 Jeżeli organy wezwanego państwa członkowskiego uznałyby, że art. 19 ust. 2 karty nie stoi na przeszkodzie wykonaniu tego wniosku, należałoby jeszcze zbadać, czy rozpatrywane ograniczenie jest proporcjonalne do przypomnianego w pkt 60 niniejszego wyroku celu polegającego na zwalczaniu bezkarności osoby, która popełniła przestępstwo. W tym względzie należy podkreślić, że wdrożenie przewidzianych w prawie Unii mechanizmów współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach karnych, stanowi w każdym razie alternatywny środek, który w mniejszym stopniu narusza prawo do swobodnego przemieszczania się niż ekstradycja do państwa trzeciego, z którym Unia nie zawarła umowy o ekstradycji, a jednocześnie pozwala na równie skuteczne osiągnięcie tego celu (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 47, 49).
- 70 W szczególności Trybunał uznał, że w takim przypadku pierwszeństwo należy przyznać wymianie informacji z państwem członkowskim, którego obywatelem jest dana osoba, aby umożliwić organom tego państwa członkowskiego – w zakresie, w jakim zgodnie ze swym prawem krajowym są one właściwe do prowadzenia przeciwko tej osobie postępowania karnego związanego z czynami popełnionymi poza jego terytorium – wydanie, na podstawie decyzji ramowej 2002/584, europejskiego nakazu aresztowania, zmierzającego do przekazania tej osoby dla celów ścigania. Właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego powinien powiadomić państwo członkowskie, którego obywatelem jest dana osoba, i w stosownym wypadku na żądanie tego ostatniego państwa członkowskiego przekazać mu tego obywatela zgodnie z takim europejskim nakazem aresztowania (zob. podobnie wyrok z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 48, 50).

- 71 Chociaż decyzja ramowa 2002/584 nie ma zastosowania do Republiki Islandii, czyli państwa EFTA, którego obywatelem jest I.N., to należy przypomnieć, że państwo to, podobnie jak Królestwo Norwegii, zawarło z Unią umowę w sprawie procedury przekazywania, która weszła w życie w dniu 1 listopada 2019 r.
- 72 Jak wynika z jej preambuły, umowa ta ma na celu poprawienie współpracy sądowej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii z jednej strony, a Republiką Islandii i Królestwem Norwegii z drugiej strony, zważywszy, że obecne stosunki między tymi umawiającymi się stronami, które w szczególności charakteryzują się przynależnością Republiki Islandii i Królestwa Norwegii do EOG, wymagają ścisłej współpracy w zwalczaniu przestępczości.
- 73 Ponadto w tej samej preambule umawiające się strony umowy w sprawie procedury przekazywania wyraziły wzajemne zaufanie do struktury i funkcjonowania ich systemów prawnych oraz do zdolności wszystkich umawiających się stron do zagwarantowania uczciwego procesu.
- 74 Należy ponadto stwierdzić, że postanowienia umowy w sprawie procedury przekazywania są bardzo podobne do odpowiadających im przepisów decyzji ramowej 2002/584.
- 75 W świetle wszystkich powyższych rozważań należy uznać, że rozwiązanie przyjęte w wyroku z dnia 6 września 2016 r., Petruhhin (C-182/15, EU:C:2016:630, pkt 56), należy stosować w drodze analogii do obywateli Republiki Islandii, takich jak I.N., którzy znajdują się, w stosunkach z państwem trzecim występującym o ich ekstradycję, jak wynika z pkt 58 niniejszego wyroku, w sytuacji obiektywnie porównywalnej z sytuacją obywatela Unii, któremu zgodnie z art. 3 ust. 2 TUE Unia gwarantuje przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości bez granic wewnętrznych, w której ramach zapewniony jest swobodny przepływ osób.
- 76 W związku z tym w sytuacji, w której państwo członkowskie, do którego przemieścił się obywatel Republiki Islandii, jest adresatem wniosku o ekstradycję wystosowanego przez państwo trzecie, z którym to pierwsze państwo członkowskie zawarło umowę o ekstradycji, owo państwo powinno, co do zasady, powiadomić Republikę Islandii i w stosownym wypadku na żądanie tego ostatniego państwa przekazać jej rzezonego obywatela zgodnie z postanowieniami umowy w sprawie procedury przekazywania, pod warunkiem że Republika Islandii jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwa, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.
- 77 W świetle całości powyższych rozważań na zadane pytania należy odpowiedzieć, iż prawo Unii, a w szczególności art. 36 porozumienia EOG i art. 19 ust. 2 karty, należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, w której państwo członkowskie, do którego przemieścił się obywatel państwa EFTA, będącego stroną porozumienia EOG, z którym Unia zawarła umowę o przekazywaniu osób, jest adresatem wniosku o ekstradycję wystosowanego przez państwo trzecie na podstawie Europejskiej konwencji o ekstradycji, oraz w której przed nabyciem obywatelstwa tego państwa EFTA ów obywatel otrzymał w nim azyl właśnie ze względu na postępowanie karne prowadzone przeciwko niemu w państwie wnioskującym o ekstradycję, właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego powinien zbadać, czy ekstradycja nie naruszy praw przewidzianych w rzezonym art. 19 ust. 2 karty, przy czym fakt otrzymania azylu stanowi szczególnie istotną okoliczność w kontekście tego badania. Przed rozważeniem wykonania wniosku o ekstradycję wezwane państwo członkowskie powinno w każdym wypadku powiadomić rzezone państwo EFTA i w stosownym wypadku na jego żądanie przekazać mu owego obywatela zgodnie z postanowieniami umowy o przekazywaniu osób, pod warunkiem że rzezone państwo EFTA jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.

W przedmiocie kosztów

- 78 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Prawo Unii, a w szczególności art. 36 porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym z dnia 2 maja 1992 r. i art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, należy interpretować w ten sposób, że w sytuacji, a której państwo członkowskie, do którego przenieśli się obywatel państwa członkowskiego Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA), będącego stroną porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym, z którym Unia Europejska zawarła umowę o przekazywaniu osób, jest adresatem wniosku o ekstradycję wystosowanego przez państwo trzecie na podstawie Europejskiej konwencji o ekstradycji, podpisanej w Paryżu w dniu 13 grudnia 1957 r., oraz w której przed nabyciem obywatelstwa tego państwa EFTA ów obywatel otrzymał w nim azyl właśnie ze względu na postępowanie karne prowadzone przeciwko niemu w państwie wnioskującym o ekstradycję, właściwy organ wezwanego państwa członkowskiego powinien zbadać, czy ekstradycja nie naruszy praw przewidzianych w rzeczonym art. 19 ust. 2 Karty praw podstawowych, przy czym fakt otrzymania azylu stanowi szczególnie istotną okoliczność w kontekście tego badania. Przed rozważeniem wykonania wniosku o ekstradycję wezwane państwo członkowskie powinno w każdym wypadku powiadomić rzeczone państwo EFTA i w stosownym wypadku na jego żądanie przekazać mu owego obywatela zgodnie z postanowieniami umowy o przekazywaniu osób, pod warunkiem że rzeczone państwo EFTA jest zgodnie ze swym prawem krajowym właściwe, aby prowadzić przeciwko tej osobie postępowanie związane z czynami popełnionymi poza jego terytorium.

Podpisy